

Wyrok z dnia 20 maja 1998 r.

I PKN 134/98

Wypowiedzenie mianowanemu pracownikowi samorządowemu warunków pracy może nastąpić tylko z tych samych przyczyn, które uzasadniają rozwiązanie stosunku pracy (art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych, Dz.U. Nr 21, poz. 124 ze zm.).

Przewodniczący: Prezes SN Jan Wasilewski, Sędziowie: SN Jadwiga Skibińska-Adamowicz, SA Alina Krusz-Stankiewicz (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 20 maja 1998 r. sprawy z powództwa Piotra H. przeciwko Urzędowi Miejskiemu w Ś. o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie z dnia 16 października 1997 r. [...]

u c h y l i l zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Wojewódzkiemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie wyrokiem z dnia 16 października 1997 r. oddalił apelację strony pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Lublinie, którym Sąd pierwszej instancji przywrócił powoda Piotra H. do pracy w Urzędzie Miejskim w Ś. na dotychczasowych warunkach i zasądził od pozwanego Urzędu na rzecz powoda kwotę 1.453,50 zł tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy.

Sąd Wojewódzki nie dokonywał własnych ustaleń w zakresie stanu faktycznego, uwzględniając tym samym dotychczasowe ustalenia, między stronami niesporne, że powód był zatrudniony w Urzędzie początkowo na podstawie umowy na czas określony, a od 1 marca 1991 r. na podstawie mianowania - ostatnio na stanowisku kierownika Wydziału Spraw Obywatelskich. W dniu 29 kwietnia 1996 r. Rada Miasta

uchwaliła nowy regulamin organizacyjny Urzędu stanowiący, że tworzy się Wydział Obywatelski i Ewidencji, a nie wyodrębniono dotychczas istniejącego Wydziału Komunikacji. Burmistrz Miasta, upoważniony przez komisję konkursową, podjął decyzję, że stanowisko kierownika utworzonego Wydziału zostanie powierzone osobie pełniącej dotychczas funkcję kierownika Wydziału Komunikacji. To stanowiło podstawę wypowiedzenia powodowi dotychczasowych warunków pracy z propozycją zatrudnienia na stanowisku inspektora w Wydziale Obywatelskim i Ewidencji. Powód odmówił przyjęcia proponowanych warunków zatrudnienia i z tego względu stosunek pracy uległ rozwiązaniu z dniem 31 grudnia 1996 r.

Sąd Rejonowy, a za nim Sąd Wojewódzki uznały, że rozwiązanie z powodem stosunku pracy nastąpiło z naruszeniem art. 10 § 1 pkt 2 ustawy z 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 21, poz. 123 ze zm.), z którego wynika, że wypowiedzenie stosunku pracy pracownikowi mianowanemu jest dopuszczalne tylko w razie reorganizacji urzędu gminy połączonej ze zmniejszeniem zatrudnienia. Takie zmniejszenie stanu zatrudnienia nie wystąpiło u strony pozwanej, a wręcz przeciwnie, nastąpiło zwiększenie liczby pracowników, przy nie zmienionym stanie pracowników zatrudnionych na podstawie mianowania. Skoro zatem nie istniały przesłanki do zastosowania w ustalonym stanie faktycznym powołanego przepisu, to należało przywrócić powoda do pracy, nie uwzględniając tym samym zarzutu strony pozwanej, że wobec zmian organizacyjnych przeprowadzonych w Urzędzie, przywrócenie to jest faktycznie niemożliwe.

Wyrok ten zaskarżyła strona pozwana, zarzucając naruszenie prawa materialnego poprzez zastosowanie w sprawie art. 45 § 1 KP w miejsce art. 45 § 2 KP, będące następstwem błędnego przyjęcia, że istnieje możliwość przywrócenia powoda do pracy na poprzednich warunkach, a ponadto naruszenie przepisu prawa procesowego mogące mieć wpływ na treść wyroku, a konkretnie art. 378 § 1 KPC, polegające na nierozpoznaniu zarzutu zawartego w apelacji. W związku z tymi zarzutami strona pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Wojewódzkiemu do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu kasacji pozwany Urząd potwierdził, że nie neguje faktu, iż brak było zmniejszenia stanu zatrudnienia, lecz jednocześnie powoływał się na niemożność przywrócenia powoda do pracy na poprzednich warunkach, skoro w wyniku połączenia dwóch Wydziałów tylko jedna osoba - z dotychczasowych kierowników - mogła pozostać na kierowniczym

stanowisku. Strona pozwana podkreśliła przy tym, że przez cały czas przejawiała wolę dalszego zatrudniania powoda, proponując mu objęcie innego stanowiska. Niemożność zatrudnienia powoda w charakterze kierownika stanowiła główny zarzut apelacji i strona pozwana wniosła już przed Sądem Wojewódzkim o zasądzenie na rzecz powoda odszkodowania, o którym mowa w art. 45 § 2 KP. W uzasadnieniu wyroku Sąd Wojewódzki nie wyjaśnił z jakich względów jedyny zarzut apelacji został pominięty.

Powód wniósł o oddalenie kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja strony pozwanej zasługuje na uwzględnienie w sposób powodujący uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Wojewódzkiemu do ponownego rozpoznania. Strona skarżąca potwierdziła fakt naruszenia przy wypowiedzeniu powodowi stosunku pracy zasad szczególnej ochrony pracowników samorządowych mianowanych, przewidzianej w ustawie z dnia 22 marca 1996 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 21, poz. 123 ze zm.) i kwestia ta - wobec braku w kasacji zarzutu naruszenia odpowiednich przepisów prawa procesowego - nie wymaga dalszych rozważań. Należy jednak zaznaczyć, że przedmiotem wypowiedzenia są dotychczasowe warunki pracy, co wymaga rozważenia, według jakich przepisów należy oceniać zasadność wypowiedzenia zmieniającego.

W wymienionej wyżej ustawie brak jest regulacji dotyczącej tej instytucji prawnej, lecz art. 31 ust. 1 ustawy stanowi, że w sprawach w niej nie uregulowanych stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu pracy. Przepis ten co do omawianego zagadnienia odsyła więc do art. 42 KP, a ten z kolei postanawia, że do wypowiedzenia wynikających z umowy warunków pracy i płacy stosuje się odpowiednio przepisy o wypowiedzeniu umowy o pracę. W konsekwencji w przedmiotowej sprawie należy rozstrzygnąć, jaki jest zakres stosowania do wypowiedzenia pracownikowi samorządowemu warunków pracy lub płacy przepisu art. 10 ust. 1 ustawy, zawierającego katalog przyczyn, z powodu których dopuszczalne jest rozwiązanie w drodze wypowiedzenia stosunku pracy z pracownikiem samorządowym mianowanym.

Zdaniem Sądu Najwyższego, przyjęta w ustawie z dnia 22 marca 1990 r. szczególna ochrona stosunku pracy pracowników samorządowych mianowanych, wynikająca z potrzeby stabilizacji stosunku pracy tej grupy pracowników, uzasadnia

stosowanie wprost przepisu art. 10 ust. 1 do wypowiedzenia zmieniającego. Oznacza to, że wypowiedzenie powodowi warunków pracy mogło nastąpić z tych samych przyczyn, z których dopuszczalne byłoby definitywne rozwiązanie stosunku pracy. Nie został więc spełniony warunek przewidziany w art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy, według którego likwidacja lub reorganizacja urzędu gminy lub innych jednostek wymienionych w art. 1 musi być połączona ze zmniejszeniem zatrudnienia.

Gdy chodzi o roszczenia przewidziane w razie niezgodnego z przepisami rozwiązania stosunku pracy z pracownikiem samorządowym (lub wypowiedzenia warunków tego stosunku), to stosownie do art. 31 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych należy w tym zakresie stosować art. 45 KP. Kwestia roszczeń przysługujących pracownikowi samorządowemu mianowanemu nie została bowiem rozstrzygnięta w omawianej ustawie. W myśl powyższego przepisu, o ile wypowiedzenie umowy o pracę zawartej na czas nie określony jest nieuzasadnione lub narusza prawo, pracownikowi przysługuje roszczenie o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach (o ile umowa uległa już rozwiązaniu) lub o odszkodowanie. Powód domagał się wprawdzie przywrócenia do pracy, ale w konkretnym stanie faktycznym Sąd powinien rozważyć, czy nie należało zasądzić na jego rzecz odszkodowania, mając na uwadze dyspozycję art. 45 § 2 KP. Według tego przepisu sąd zasądza odszkodowanie wówczas, gdy uwzględnienie żądania przywrócenia do pracy jest niemożliwe lub niecelowe.

Z niekwestionowanego stanu faktycznego sprawy wynika, że wobec połączenia dwóch wydziałów stanowisko zajmowane przez powoda uległo likwidacji. Powód nie został wytypowany do pełnienia funkcji kierownika utworzonego wydziału i jest rzeczą oczywistą, iż nie może powrócić do pracy na poprzednich warunkach, skoro wydział, którym kierował, nie istnieje, a utworzonym kieruje inna osoba. Należy przy tym podnieść, że Sąd, rozpoznając sprawę konkretnego pracownika, nie powinien ingerować w decyzję pracodawcy dotyczącą powierzenia stanowiska, zwłaszcza kierowniczego, innej osobie. Sąd ocenia jedynie zasadność i zgodność z prawem rozwiązania umowy z pracownikiem, którego sprawę rozstrzyga.

Wobec stanu, jaki powstał w pozwanym Urzędzie Miejskim po reorganizacji, nie można odmówić trafności zarzutowi kasacji, iż Sąd Wojewódzki naruszył prawo materialne wskutek zastosowania w sprawie art. 45 § 1 KP, bez rozważenia żądania powoda w świetle art. 45 § 2 KP. Zmiany organizacyjne, a jednocześnie zdecydowa-

na odmowa ze strony powoda przyjęcia propozycji innej pracy stworzyły bowiem sytuację, w której może mieć zastosowanie art. 45 § 2 KP. Jednak Sądy obu instancji nie rozważały sprawy w płaszczyźnie tego przepisu.

Słuszny jest zatem wskazany w kasacji zarzut naruszenia prawa materialnego przez niezastosowanie art. 45 § 2 KP. Powoduje to konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Z tego względu i na podstawie art. 393¹³ zdanie pierwsze KPC Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji wyroku.

=====